

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen rakentamassa

**SOILA – Sosiaaliset
innovaatiot
lastensuojelussa –
koordinaatiohanke
tukee ohjelmakauden
toteutumista**

thl.fi/soila

5.11.2024

SOILA-koordinaatio

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Tanja Hirschovits-
Gerz, hankepäällikkö,
SOILA-koordinaatio
THL

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lastensuojelun kehittämistä arvioimassa 5.11.2024

Terveystieteiden ja
hyvinvoinnin laitos

5.11.2024

5.11.2024 Lastensuojelun kehittämistä arvioimassa

- Tilaisuudessa pureudutaan lastensuojelun kehittämistoimien seurantaan ja arviointiin yhdessä Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -hanketoimijoiden kanssa.
- Pohdimme, millaista on lastensuojelun eettisesti ja sosiaalisesti kestävä arviointi. Tarkastelemme, miten aluehankkeissa ja kansallisesti lastensuojelua ja sen uudistamista seurataan ja arvioidaan. Millaisia valu- tai järjestelmävikoja tulisi huomioida lastensuojelua ja sen kehittämistä arvioitaessa?
- Tilaisuudessa on aiheesta alustuksia, työskennellään yhdessä, kootaan tietoa seurannasta ja arvioinnista ja etsitään ratkaisuja seurannan ja arvioinnin toteuttamiseksi. Tilaisuus on osa SOILA-koordinaation tarjoamaa tukea hanketoiminnan arviointiin.
- Tilaisuus on tarkoitettu Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen (ESR TL 5.1.) käynnissä olevien hankkeiden työntekijöille ja kokemustaustaisille asiantuntijoille.

Turvallisempien tapahtumien periaatteet

- Huolehdi osaltasi, että keskustelussa kaikki saavat mahdollisuuden puhua ja tulla kuulluiksi.
- Yritä käyttää kieltä, joka on ymmärrettävää kaikille osallistujille.
- Kunnioita toisen kokemusta ja itsemäärättelyä. Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi tai tee oletuksia toisten kokemuksista, elämäntilanteesta tai identiteetistä.
- Älä häiritse ketään sanallisesti, koskemalla tai tuijottamalla.
- Älä puhu hyökkäävästi tai käytä henkilöön käyviä puheenvuoroja paikalla olevia tai tilaisuudesta poissaolevia kohtaan.
- Muuta käytöstäsi, jos toinen sitä pyytää.

5.11.2024

SOILA-koordinaatio

Ohjelma 5.11.2024 klo 9–11

Lastensuojelun kehittämistä arvioimassa

- Kuulumisia
- Syvän olemuksen ja etsintää ja löytämistä
- Konkreettisten tavoitteiden asettamista tulevalle vuodelle

**Euroopan unionin
osarahoittama**

5.11.2024

- 9-9.05. Johdattelua päivään. Tanja Hirschovits-Gerz, hankepäällikkö, SOILA-koordinaatio, THL
- 9.05-9.20 Eettinen ja asiakaslähtöinen vaikutusten arviointi – mikä haastaa hanketyössä? Eriikka Levälahti, projektipäällikkö, Jatkos-hanke, JAMK
- 9.20-9.30 Näkökulmia lastensuojelun eettiseen arviointiin ja erroreihin. Susanna Kalliola, erityisasiantuntija, SOILA-koordinaatio, THL
- 9.30-9.45 Yhteistä dialogia seurannasta ja arvioinnista
- 9.45-9.50 Tauko
- 9.50-10.05 Ajankohtaista Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen –hankkeiden arvioinnista Mirja Määttä, erikoistutkija, SOILA-koordinaatio, THL
- 10.05-10.35 Keskustelua yhdessä, ryhmiin jako/ yhdessä
- 10.35 Yhdessä työskentelyä. Millaisin menetelmin hankkeissa seurataan ja arvioidaan lastensuojelun uudistamista?
- 10.50 -11.00 Yhteenvetoa ja jatkoista sopiminen

thl.fi/soila

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen – ohjelman tavoite

Uudistuva ja osaava Suomi, 2021–2027 –
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma →
ESR+ valtakunnallinen teema osallisuus →
Sosiaalisten innovaatioiden Suomi TL 5 →
Erityistavoite 5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

30 M€
Koordinaatio 4
M€ ja alueet 26
M€

5.11.2024

SOILAssa 10
työntekijän
monialainen
joukko

"Valtakunnallinen koordinaatiohanke ja alueiden rahoittamat hankkeet muodostavat yhdessä kehittämisen kokonaisuuden, jossa ohjelmakauden päättyessä on saatu uudistettua suomalaista lastensuojelua entistä paremmaksi ja niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin kestävämmäksi."

Uudistamme lastensuojelua

NELJÄ STRATEGISTA TEEMAA

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR+ TL 5.1 -hankekauden strategiset teemat ovat:

1

12-17-vuotiaiden lasten **sijoitusten määrän vähentäminen** laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla.

2

Koko perheen ja erityisesti **vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa**, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin.

3

Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään.

4

Lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan **sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin**.

5.11.2024

SOILA-koordinaatio

**Euroopan unionin
osarahoittama** 8

23.4.2024

SOILA-koordinaation rooleja arvioinnissa

Kansallinen
ohjelmakauden
seuranta ja arviointi
Mitä: Arviointikehikon
laatiminen
Arviointikriteerien
kuvaaminen
Kohderyhmä: STM ja
ELYt ja EU

Hankkeiden välisen
arviointiyhteistyön ja
yhdessä oppimisen tuki
Mitä: tiedon kokoaminen ja
tuottaminen työn tueksi
(seurantakysely?).
Yhteisten kohtaamisen ja
työskentelyn fasilitointi ja
asiantuntijatyö
Kohderyhmä:
hanketoimijat ja alueet

Hankekohtainen
arvioinnin tuki
Hankesparraukset,
tiedon
jäsentäminen
yhdessä
Kohderyhmä:
hanketoimijat

9.05-9.20 Eettinen ja asiakaslähtöinen vaikutusten arviointi – mikä haastaa hanketyössä? Erikka Levälahti, projektipäällikkö, Jatkos-hanke, JAMK

9.20-9.30 Näkökulmia lastensuojelun eettiseen arviointiin ja erroreihin. Susanna Kalliola, erityisasiantuntija, SOILA-koordinaatio, THL

9.30-9.45 Yhteistä dialogia seurannasta ja arvioinnista

Susanna Kalliola,
erityisasiantuntija,
SOILA-koordinaatio
THL

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Näkökulmia lastensuojelun eettiseen arviointiin ja erroreihin

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos

5.11.2024

Lastensuojelun
vaikutusten ja
vaikuttavuuden
seuraaminen ja
arviointi
tieteellisesti
luotettavalla tavalla
on eettinen
kysymys.

Kun yhteiskunta on lain tasoisesti antanut julkisille organisaatioille vastuun järjestää palvelut ja muun avun lastensuojelun tarpeessa oleville lapsille, nuorille ja heidän perheilleen sekä oikeuden ottaa lapsi tai nuori huostaan, tulisi tähän vastuuseen kuulua myös toiminnan vaikuttavuuden seuranta ja arviointi.

Julkisen vallan kiinnostuksen puute esimerkiksi huostaansa ottamien lasten ja nuorten myöhempään elämänkulkuun voidaan tulkita rakenteelliseksi välinpitämättömyydeksi.

[Kananoja, Aulikki; Ruuskanen Kristiina. Selvityshenkilön ehdotukset lastensuojelun toimintaedellytysten ja laadun parantamiseksi. STM loppuraportti 2019:4.](#)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Eettisyyden näkökulmia arviointiin

- Kunnioittaa ihmisarvoa, ihmis- ja perusoikeuksia (niin alaikäisen kuin aikuisen) sekä itsemääräämisoikeutta
- Hyvä kohtelu (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista §4)
- Arviointi ei saa aiheuttaa asiakkaalle haittaa, vahinkoa tai riskiä.
- Ammattihenkilön taito kyseenalaistaa omaa ammatillista toimintaansa ja yhteiskunnallista päätöksentekoa. Tämä on sosiaalialan kriittinen ydin ja ratkaisevin ero moniin muihin ammatteihin. ([Talentia, sosiaalialan ammattilaisen eettiset ohjeet](#))

Maailmalla ei ole pulaa hyvin kirjoitetuista strategioista, mutta strategian ja toteutuksen välinen kuilu on valtava. Kyse on siitä, kuinka arvostamme ja kohtelemme toisiamme ihmisinä, kuinka ymmärrämme järjestelmiä, joihin olemme osa, ja kuinka sitoudumme yhteiselle oppimismatkalle.

<https://www.centreforpublicimpact.org/wp-content/uploads/2024/09/hls-real-world.pdf>

Toteutuuko arvioinnissa nämä eettiset periaatteet

- ❖ Ihmisen oikeus ilmaista tunteitaan ja kielteisiä kokemuksiaan
- ❖ Arvostava vuorovaikutus ja luottamus
- ❖ Itsemääräämisoikeus, osallisuus, yhdenvertaisuus
- ❖ Jokaisen ihmisen ainutlaatuisen kokonaisuuden huomioon ottaminen
- ❖ Ihmisen voimavarojen ja vahvuuksien huomioiminen
- ❖ Oikeus osuuteen voimavaroista
- ❖ Epäoikeudenmukaisten toimintatapojen ja käytäntöjen vastustamisen
- ❖ Syrjinnän vastustaminen ja erilaisuuden hyväksymisen

([Arki, arvot ja etiikka - Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset periaatteet Talentia 2022](#))

Mittaamisen dilemma

Kulttuurimme, joka on pakkomielteinen numeroihin, on antanut meille ajatuksen, että se, mitä voimme mitata, on tärkeämpää kuin se, mitä emme voi mitata. Voit katsoa ympärillesi ja päättää itse, onko määrä vai laatu vallitseva piirre maailmassa, jossa elät. Jos jokin on rumaa, sano se. Jos jokin on halpaa, sopimatonta, epäsuhteista, kestämatöntä, moraalisesti rappeuttavaa, ekologisesti köyhdyttävää tai ihmisarvoa alentavaa, älä anna sen mennä ohi. Älä anna pysäyttää itseäsi ajatuksella "jos et voi määritellä ja mitata sitä, minun ei tarvitse kiinnittää siihen huomiota". Kukaan ei voi tarkkaan määritellä tai mitata oikeudenmukaisuutta, demokratiaa, turvallisuutta, vapautta, totuutta tai rakkautta. Kukaan ei voi tarkkaan määritellä tai mitata mitään arvoa. Mutta jos kukaan ei puolusta niitä, jos järjestelmiä ei suunnitella tuottamaan niitä, jos emme puhu niistä ja osoita niiden läsnäoloa tai puutetta, ne lakkaavat olemasta.

Lisää näkökulmia eettisyyteen

- On reilua tehdä asiat hyvin käytännössä, ei vain paperilla
- On reilua ja eettisesti oikein olla sopeutumatta vallitseviin olotiloihin, jos ne ovat asiakkaalle epäedullisia ja sortavia.
- Mistä ei puhuta tai mitata, ei tarkoita, että sitä ei ole.

Rakenteellisen sosiaalityön tavoittelema yhteiskunnallisten ja sosiaalisten rakenteiden muutos edellyttää, että myös tiedontuotanto irtaantuu vakiintuneista käytännöistä ja käsitteistä sekä ylittää järjestelmäkeskeisyyden asettamat rajat.

Suljetun, ennaltatietävän ja luokittelevan asiantuntijuuden rinnalla ja vaihtoehdoksi tarvitaan asiantuntijuutta, joka on avoin uusille ja jopa yllättäville näkökulmille, näkemyksille, käsitteille, jäsenyksille ja johtopäätöksille (Järvinen 2007; Karvinen-Niinikoski 2005, 78).

ERROR

- Erilaiset systeemi-errorit – palvelujärjestelmä itsessään tuottaa hallaa tai hankaluuksia?
- Asiakas kokee jäävänsä ulkopuolelle tai ei ymmärrä?
- Ylisukupolvisuus kukoistaa
- Seurataan lopputuloksia, mutta ei prosessia?
- Sijaishuollon painottuminen avohuollon sijaan.
- Tehdään niin kuin aina ennenkin

RATKAISU

- Ei sopeuduta epäreiluihin rakenteellisiin ilmentymiin, vaan haetaan niihin ratkaisua yhdessä asiakkaiden kanssa. (rakenteellinen sosiaalityö)
- Ihminen ei ole ongelma, vaan tilanne. Haastetaan järjestelmää muutokseen. Luodaan ympäristö, jossa muutos on mahdollista.
- Kehitetään yhdessä asiakkaan kanssa.
- Palautetietoinen työskentelyote.
- Opitaan uutta ja opitaan pois vanhasta
- Ennakointi, niin yksilö- kuin järjestelmätasolla
- Luodaan lastensuojelujärjestelmä, joka kestää sukupolvelta toiselle, niin ammattilaisille kuin asiakkaille.

Taukohetki

Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke

Klo 9.45. - 9.50

Mirja Määttä,
erikoistutkija, SOILA-
koordinaatio, THL

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Ajankohtaista Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen – hankkeiden arvioinnista

Terveystieteiden ja
hyvinvoinnin laitos

5.11.2024

Arviointi, arviointitutkimus, vaikuttavuustutkimus

- **Formatiivisessa arvioinnissa** tarkastellaan hankkeen / ohjelman prosesseja. Sen tavoitteena on oppiminen, toiminnan kehittäminen ja suuntaaminen hankkeen kannalta oleellisiin asioihin. Siinä etsitään kehittämisen kohtia ja ongelmia ja kerätään tietoa hankkeen etenemisestä, sen tulosten ja tuotosten eteenpäin viemiseksi.
- **Summatiivisessa arvioinnissa** summataan hankkeen / ohjelman erilaisia tuloksia ja vaikutuksia. Summatiivinen arviointi tehdään hankkeen loppuvaiheessa tai vasta jälkikäteen. Vaikutusten arviointi edellyttää usein seurantatutkimusta projektin jälkeen.
- **Arviointitutkimusta** on hyvin monenlaista – siinä tarkastellaan toiminnan perusteita, onko saavutettu tavoitteita, mitä odotettuja / odottamattomia vaikutuksia toiminnalla on ollut, toiminnan arvoa...

5.11.2024

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA-koordinaatio

Yhteiskuntatieteellisen vaikuttavuustutkimuksen näkökulma

- Mallia taloustieteistä / lääketieteestä
- Sosiaalityön / lastensuojelun tutkimuksessa tehty hyvin vähän – tavoite korostunut viimevuosina Edellyttää
 - intervention (muutostoiminnan) tarkkaa määrittelyä – pohjatyötä, tutkijaresursseja intervention suunnittelusta alkaen
 - koeasetelmaa, kvasikokeellista asetelmaa vertailuryhmineen
 - tilannetta, jossa lisätukea ja –resursseja ei tarjota perustoimintaan
 - eri mittausajankohtia, seuranta-asetelmaa, aikaa
 - usein eri rekisteritietojen yhdistämistä ja niiden analyysiä
 - ([Aaltio & Kannasoja 2024](#))

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA-koordinaatio

Arvioinnin aakkosia

Vaikka arviointi ei täyttäisikään tieteellisen tutkimuksen kriteereitä, **arviointitiedon** uskottavuuden, luotettavuuden ja siten myös käytännön hyödyllisyyden kannalta on hyvä seurata muutamia perussääntöjä:

- arvioinnin tulee olla systemaattista eli tietoa kerätään suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti – ja kerättyä tietoa pitää analysoida ja raportoida!
- arviointiprosessi tulee kuvata mahdollisimman avoimesti, jotta päätelmien pitävyyttä voidaan arvioida
- olisi hyvä tuoda esiin myös mahdollinen negatiivinen palaute tai epäonnistumiset, sillä juuri niiden pohdinnan kautta arviointi voi tuottaa tärkeää tietoa projektin kehittämiseksi. (Suopajarvi 2013)

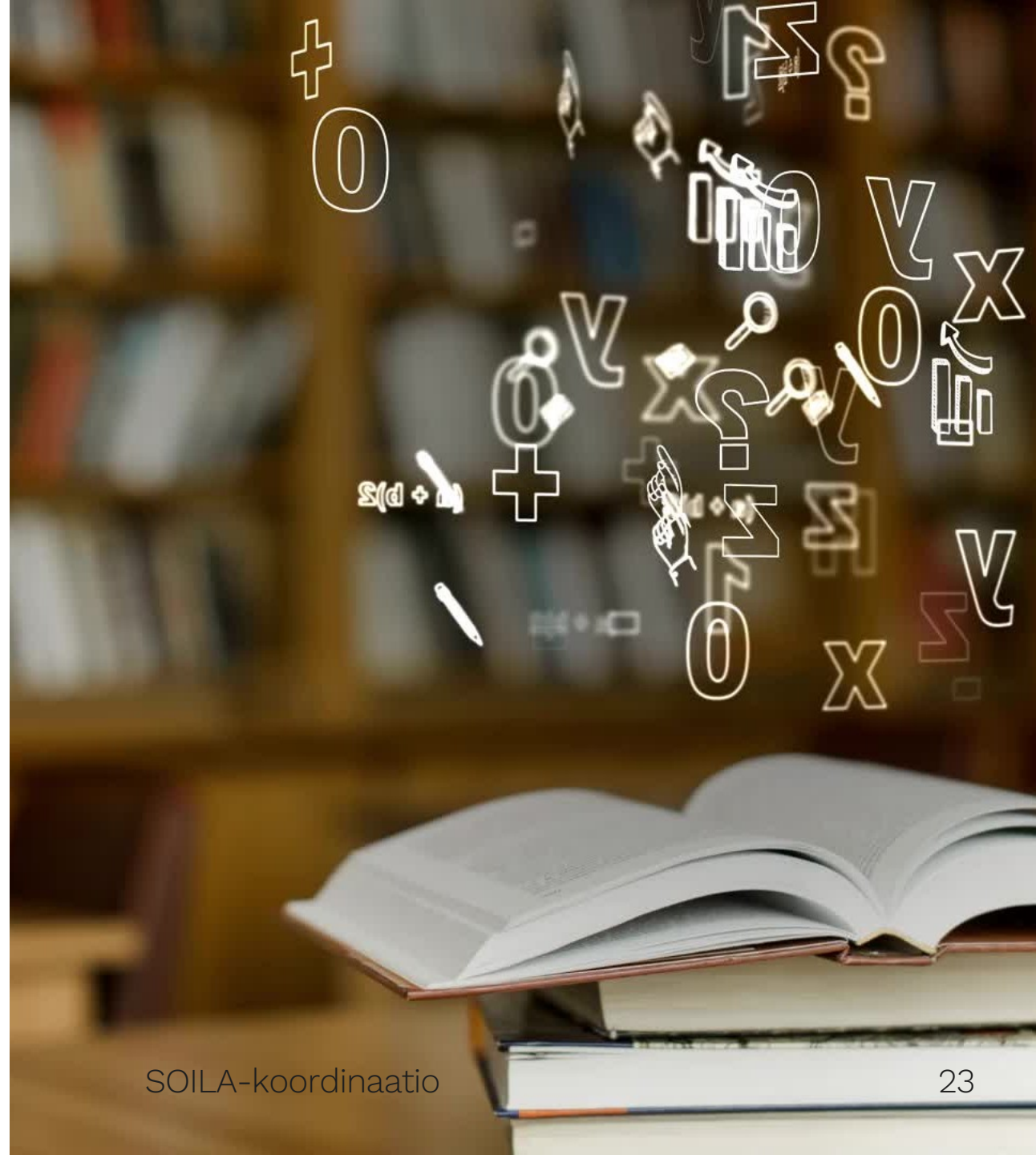

**Euroopan unionin
osarahoittama**

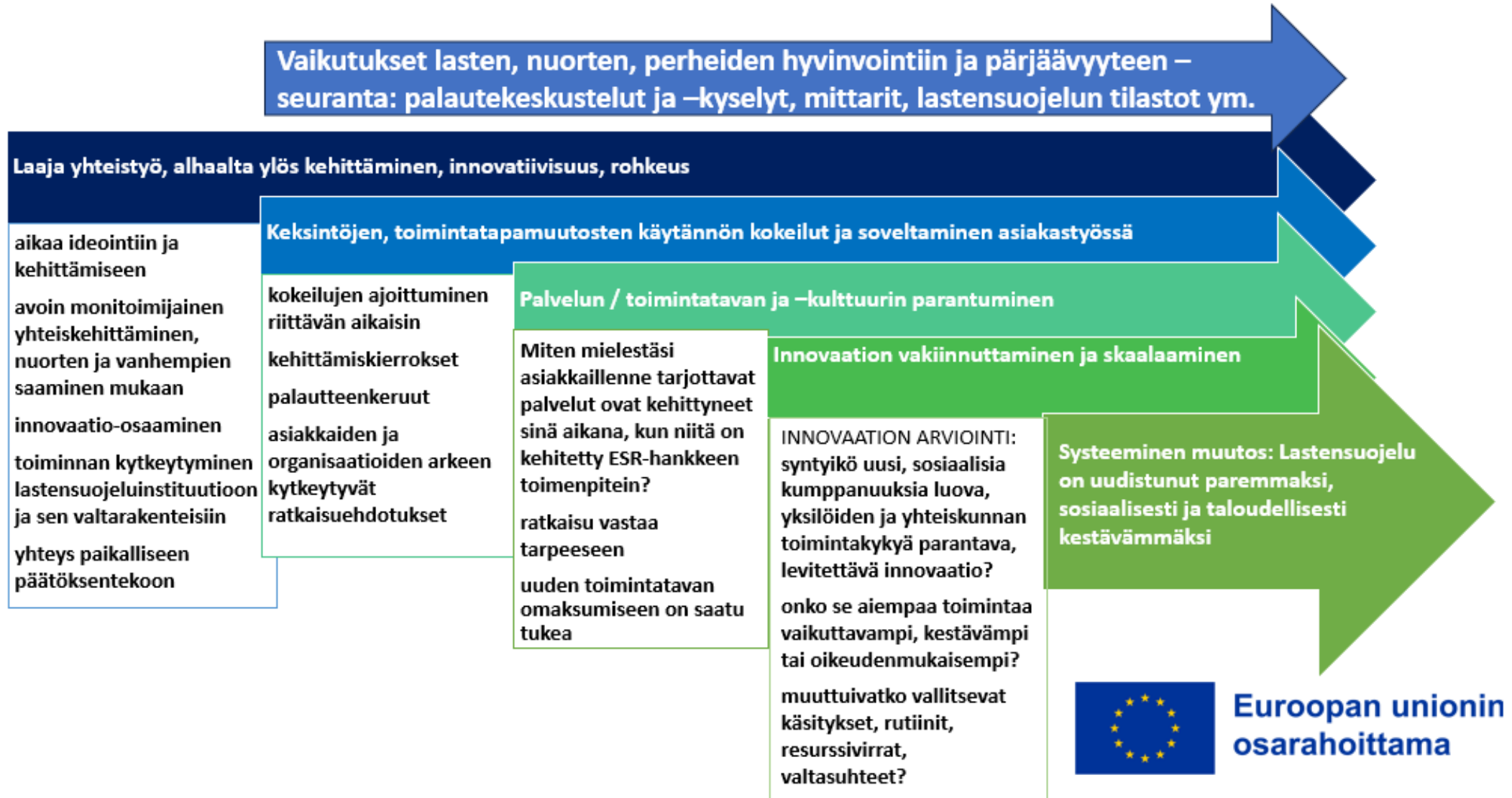
5.11.2024

SOILA-koordinaatio

23

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -hankkeiden alustava seuranta- ja arviointisuunnitelma

Laaja yhteistyö, alhaalta ylös kehittäminen, innovatiivisuus, rohkeus

Alkuvaiheen vipuvarsia	Miten asiaa todennetaan (operationalisointi)	Miten tietoa kerätään hankkeessa	Miten tieto kootaan SOILAn arviointiin
avoin monitoimijainen yhteiskehittäminen, nuorten ja/tai vanhempien saaminen mukaan	- Kehittämiseen osallistuneiden ja resursoivien organisaatioiden ja kokemusosaajien määrä - Osallistumiskokemukset	- Hankkeen oma seuranta - Kehittämiseen osallistuneille kysely (hanketoimijat, kumppanit, sidosryhmät)	- SOILA kehittää osallistumisen kyselyn / muokatun <u>SI-arviointikysely</u> - Keväällä 25 kysely Howspaceen / ilmoittautumisen yhteyteen, kokoontumisajoissa?
innovaatio-osaaminen	- Kokeilu- ja iteraatioajattelun omaksuminen (vrt. projektiajattelu) - Sparrauksiin / koulutuksiin osallistuminen	Hanke koostaa käyttämänsä kutsut, esitteet, julkaisut nettisivuilleen ja howspaceen	- Innovaatiospiraalit - SOILAn ja hankkeiden - SOILA kirjaa sparraukset / koulutukset ja arvioi - Opinnäytetyö / analyysi aiheesta
toiminnan kytkeytyminen lastensuojeluinstituutioon ja sen valtarakenteisiin	- HVA:n työntekijöiden sitoutuminen ja panostus hankkeeseen - HVA:n johto mukana tukemassa hanketta	- Hanketyöntekijöiden itsearvioinnit - Miten hanke on esillä HVAn sivuilla? - HVA mukana ohjausryhmässä	Howspace-kysely
yhteys paikalliseen päätöksentekoon	Hankkeen esillä olo, esittelyt, odotukset		

- 10.35 Yhdessä työskentelyä. Millaisin menetelmin hankkeissa seurataan ja arvioidaan lastensuojelun uudistamista?
10.50 -11.00 Yhteenvetoa ja jatkoista sopiminen

Arvioinnin pikkuesimerkki hanketyöstä

- Tavoite: Esim. vanhemmuuden vertaisryhmätoiminta kehitetään ja se juurtuu
- Toiminta: Kokeillaan Ryhmiä a, b, c eri paikkakunnilla
- Tulokset: Syntyy integroitu a, b, c, ryhmissä yhteiskehitetty vertaistuen malli, joka sopii paikalliseen kontekstiin ja on levitettävissä muualle
- PS. Aiemmin on kehitetty jo vaikka mitä, mallinnettu, arvioitu ja arvioitu toimivaksi. Etsi ja bechmarkkaa! Esim. Voikukkia?
- PS. Muissakin ESR+ hankkeissa tehdään vastaavaa – syytä tehdä yhdessä 😊. Vertaisseuranta ja arviointia käyntiin? 7 hanketta vanhemmuuden äärellä.
- PS Ks. Mirjan diat edellä

Arvioinnin palastelu		5. Skaalaa- minen alkaa.	Valmiin tuloksen arvon /hyödyn mittaaminen	6. Osa systeemis- tä muutosta
Mitä on muuttunut, mistä sen tiedämme?	Prosessin aineiden seuranta ja arviointi			
	3. Kokeilut	4. Pohjatyötä vakiinnuttamiselle		
Määrällinen	- Ryhmät a, b, c toteutuu - Tavoitemäärä osallistujia? Oikeat ihmiset (tausta, tarve, heterogeenisyys) - Osallistujien pysyvyys, ryhmäkokoonantumisten määrä		Kokonaismäärä ryhmätoimintaa hyötysuhde vrt. resurssit	
Laadullinen	FIT 3X10D Hyödyllisyys osallistujille, muut tavat arvioida		PAKOLLINEN ESR+-kysymys: Palvelun laatu Hyödyllisyys kenelle?	
Yhteiskehittämi nen, jossa sisällä seurantaa ja arviointia	Yhteiskehittäminen: osallistujat, työntekijät, johto kokemus osallisuudesta: MITEN yhteiskehittäminen etenee Xx5 päivän työpajoja? → paja 1. Kokeilut 1 →iteraatiokierrokset 2-3 pajoineen→ palautteet toimivuudesta mm. suullisesti, työkaluja, muita arviointitapoja		HV aluekonteksti Miten palvelu on muuttunut? Esim. Parempi vertaistoiminta vai aiempaa tehokkaampi ryhmätoiminta? Miten osana ekosysteemiä?	
	Laajemmat kyselyt, selvitykset osallistujille, sidosryhmille			
Talous	Kustannustehokkuus: Panos-tuotossuhde kokeilun aikana ja lopputuotteessa?		Mitä maksaa hankkeen jälkeen ylläpitää?	
Isot pomot, viestintä	Ohryn /Joryn / poliittisen päätöksenteon altistaminen ohryn ohjaus. Näkyvyys, laajentumispotentiaali?		Otetaanko käyttöön? Juurtuuko? Hyvän käytännön kriteerit täyttyvät?	

Apuja seurannan ja arvioinnin matkalla

- SOILAn verkkosivut → Hanketuki → [arviointi täällä](#)
- Sosiaalisten innovaatioiden kriteerit. SOILAn [Apukysymykset hankehakuun pätevät läpi kauden](#)
- Strategiset teemat ja niiden tavoitteet . Mistä tiedämme, että toimintamme on ison tavoitteen suuntainen?
- ESR+ pakollinen kysymys – miten seuraatte ja arvioitte omaa hanketoimintaanne? → yhdessä työstämistä? <https://rakennerahastot.fi/hankkeen-toiminta>
- SOILA & Innoylä tukevat Innokyläympäristön hyödyntämistä [mallintamisessa](#) ja [prosessityöskentelyä](#) sekä tarjoaa [työkaluja](#) → 72 työkalua!
- SOILA tukee arvioinnin yhteiskehittämistä. Perustetaan arvioinnin yhteiskehittämisen verkosto Mirjan johdolla ESR TL 5.1. hankkeille.
- Tietoa ja tukea muualla
- Itlan materiaalia hyödyksi mm. [Implementointiopas](#)

5.11.2024

SOILA-koordinaatio

**Euroopan unionin
osarahoittama**29

SOSIAALITYÖ JA LASTENSUOJELUPALVELUT

- tulevaisuuden tukitoimet

1. Avohuollon kehittäminen

4. Mielenterveys- ja päihdetyö sijaishuollon aikana

3. Jälkihuollon kehittäminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi

2. Vanhemmuuden ja koko perheen tuki

1. Sijoitusten määrän väheneminen laadukkaalla avoimuudella tuella
2. Koko perheen tuki toimii – kukaan ei jää yksin
3. Jälkihuolto uudistuu monijalaiseksi aikuistumisen tueksi
4. Sijaishuollossa olevat nuoret saavat tarvittamansa avun päihte- ja mielenterveysongelmiin

23.4.2024

**Lasten-
suojelun
kehittämistä
arvioimassa...**

**Turvaverkkoja
nuorten
tulevaisuuteen
-hankkeissa**

S O ! L A

**SOSIAALISET INNOVAATIO
LASTENSUOJELUSSA**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA-koordinaatio